

Západní poddruh antilopy Derbyho (*Taurotragus derbianus derbianus*) připomíná velikostí a hmotností spíše než antilopy volně žijící tury. Nicméně elegance se těmto kopytníkům rozhodně nedá upřít.

Do Senegalu ZA NEJVĚŠÍ ANTILOPOU SVĚTA

V místech, kde řídká savana lemovaná působivými baobaby přechází v křovinatý buš, se něco pohne. George, náš zkušený průvodce a současně ředitel rezervace, rychle zvedá ruku a dává tak znamení řidiči, aby co nejdříve zastavil. Opatrně přikládáme k očím dalekohledy a snímáme krytky z objektivu fotoaparátů. Konečně! Stíny se dávají do pohybu a před námi kráčí v hustém podrostu s překvapivou elegancí v plné kráse stádečko zvířat, kvůli nimž jsme se do Senegalu vypravili – nepřehlédnutelných antilop Derbyho (*Taurotragus derbianus derbianus*).

ANTILOPA DERBYHO SE PŘEDSTAVUJE

Antilopa Derbyho, pojmenovaná po britském šlechtici financujícím v 19. století mj. výzkumné výpravy do Afriky, se velikostí a hmotností poněkud vymyká tradiční představě antilop jako křehkých štíhlých kopytníků. Rozhodně není žádným drobečkem: běžně bývá v kohoutku vysoká 1,5 metru a dosahuje hmotnosti 500 kg. Za hřbet největších samců se schová dospělý muž a rekordní jedinci ze západní Afriky vážili téměř tunu.

Snem mnoha evropských, amerických a arabských lovců zůstávají mohutné, spirálovitě stočené rohy, které mohou dorůstat délky více než jeden metr. Na rozdíl od jiných antilop se jimi chlubí obě pohlaví. Antilopy Derbyho si rohy pomáhají při lámání větví. Rovněž způsobem získávání potravy se totiž liší od mnohých afrických kopytníků. Nespásají totiž trávu ze země, ale ve větší výšce si vybírají přednostně větve, listy a výhonky stromů a keřů a v menší míře plody: chutnají jim zejména trnité akácie.

Mláďata antilop Derbyho přicházejí v senegalské savaně na svět poté, co skončí období dešťů, tedy v lednu a únoru. Když se ve dvou či třech týdnech po narození připojí ke stádu, sdružují se spolu s potomky ostatních samic do skupin, výstižně označovaných jako školky.

POSLEDNÍ ÚTOČIŠTĚ ANTILOP DERBYHO NAJDEME V NIOKOLO KOKA

Původně se západní antilopa Derbyho vyskytovala v rozsáhlém pásu suchých savan západoafrického typu od Senegalu po severní Nigerii. Velkoplošná změna původního prostředí na zemědělské či za-

stavěné plochy doprovázená intenzivním a současně neregulovaným lovem pro mimořádně cenné trofeje a maso (bushmeat) vedla k vyhubení těchto impozantních zvířat v téměř celém areálu rozšíření. Ještě začátkem 90. let 20. století hovořily střízlivé odhady o tom, že celková početnost pískově zbarvené antilopy s bílými

pruhu na hřbetě v západní Africe dosahuje potěšitelné tisícovky jedinců. Pokračující tlak lidské civilizace si ale mezitím vybral svou daň. Jediným místem na světě, kde se ještě můžeme ve volné přírodě setkat s těmito majestátními kopytníky, zůstává národní park Niokolo Koba.

Kolik mimořádně plachých antilop Derbyho na jihovýchodě Senegalu zůstalo, přesně nevíme. Senegalští odborníci odhadují, že se na obrovské ploše národního parku může pohybovat více než 150 kusů. Poslední fotografií doložený výskyt se týká 69 jedinců a pochází z roku 2006, kdy v národním parku probíhalo rozsáhlé letecké sčítání. Strážci parku tvrdí, že v prosinci 2012 pozorovali jiné poměrně početné stádo antilop Derbyho. Jinak přítomnost těchto vskutku velkých býložravců v národním parku potvrzují jen pobytové stopy v podobě trusu, okusů či otisků kopyt.

Ozbrojení strážci národního parku se snaží bojovat s pytláctvím, vážně ohrožujícím nejen antilopy Derbyho.

NIOKOLA KOKA – PARK PO AMERICKU V ČERNÉ AFRICE

V roce 1926 vyhlásila francouzská koloniální správa Senegalu v člověkem málo pozměněné oblasti podél řeky Niokolo Koba v blízkosti hranice s Guineou rozlehlou loveckou rezervaci. Jejím cílem, ostatně jak už napovídá její název, nebylo chránit přírodu, ale zachovat stav hlavně velkých šelem, kopytníků a slonů na takové výši, aby mohli být pravidelně loveni. Začátkem 50. let 20. století došlo

v oblasti k významnému přelomu: střílení volně žijících živočichů v chráněném území bylo výrazně omezeno a místo francouzských sběratelů zvířecích trofejí s dalekonosnými puškami vybavenými

Dlouhověký opadavý baobab (*Adansonia spp.*) se oprávněně stal národním stromem Senegalu. Je nápadný tlustým kmenem a roste i v oblastech, kde se období dešťů střídá s periodami sucha. Domorodci využívají k rozmanitým účelům jeho dřevo, kůru i semena.

Senegalskou savanu charakterizují působivé stavby známého společenského hmyzu všekazů – termitů.

FRANCOUZI MAJÍ SENEGAL SKUTEČNĚ RÁDI

Přestože se prvními Evropany, kteří začali budovat na dnešním senegalském pobřeží obchodní stanice, stali již v 15. století Portugalci, od poloviny 19. století začali do vnitrozemí stále častěji pronikat Francouzi. Právě obyvatelé země galského kohouta začlenili území dnešního Senegalu do své koloniální říše. Dakar se později stal sídlem generálního guvernéra, který jménem pařížské vlády spravoval hned osm kolonií vytvářejících Francouzskou západní Afriku.

Jak je možné, že Senegal zůstává nejoblíbenější bývalou francouzskou kolonií v Africe? Okolí Dakaru bylo prvním místem na západě kontinentu na jih od Sahary, které si Paříž podmanila. Každý cizinec si již na první pohled všimne, jak mnoho si Senegal dodnes uchovává francouzský ráz, i když je od června 1960 nezávislou republikou. Není divu, že tato země byla jedinou kolonií, jejímž obyvatelům bylo přiznáno francouzské občanství. Již předtím byli Senegalsci systematicky vychováváni k tomu, aby se stali „černými Francouzi“. Ani senegalská kuchyně nezapře vliv vyhlášené kulinářské velmoci: oblíbené je zejména mase, maso, nejčastěji rybí nebo kuřecí, s dušenými arašidy a rýží.

Ostatně, zanedbatelná nebyla ani účast senegalských vojáků na straně mateřské země v obou světových válkách, přičemž v té druhé bojovali v řadách Svobodné Francie generála Charlese de Gaulla. Jednotky západoafrických pěšáků sloužících ve francouzské armádě se oficiálně označovaly jako senegalské střelci a v roce 1944 tvořili bojovníci z kolonií plnou třetinu armádního sboru vytáhlého francouzského vrchního velitele. Není žádným tajemstvím, že byli pravidelně nasazováni do nejtěžších bojů, v nichž čtyři z deseti padli.

Občané bývalé koloniální velmoci mají Senegal rádi také proto, že představuje poměrně dobře dostupnou černou Afriku. Na rozdíl od některých okolních zemí se mu vyhnula islámská radikalizace, přestože muslimové tvoří 94 % tamějšího obyvatelstva. Do Senegalu jako relativně bezpečné země létají s oblibou francouzští důchodci zejména v zimě, kdy v zemi panuje pro Evropany snesitelné období sucha.

dalekohledy se v Niokolo Koba začali objevovat muži, jejichž úkolem bylo naopak se o přírodu starat. Již v roce 1954 nahradila dosavadní rezervaci fauny jiná kategorie chráněných území – národní park. V té době v Senegalu žádný národní park neexistoval, takže se vzor pro jeho založení a následnou správu hledal v zahraničí.

Rozlohou přes 9 000 km² se Niokolo Koba stal největším chráněným územím na západě Afriky: zabírá plochu jen o něco málo menší než Jihočeský kraj. Američtí prezidentů vytvářeli rozlehlé národní parky přednostně v místech, kde žilo co nejméně obyvatelstva. Senegalsci se ve zkušenostech z USA vzhledli do té míry, že v 70. letech 20. století násilně vystěhovali všech

ny obyvatel osad v národním parku za jeho hranice. Dnes tuto smutnou skutečnost připomínají jen zbytky obydlí vesničanů. Stejně jako americká vláda také správci parku kladli od samého začátku důraz na to, že nevytvářejí chráněné území, kam není turistům vstup povolen. Naopak, Niokolo Koba má domácím a zahraničním návštěvníkům, zejména Francouzům (viz rámeček na této straně), představit působivou přírodu tohoto neprávem opomíjeného koutu Afriky. Musíme ovšem zdůraznit, že v národním parku se na rozdíl od známých jihoafrických či keňských chráněných území mohou turisté pohybovat pouze s profesionálním průvodcem. Obasti zatím nehrozí, že by měla na tamější přírodu turistika nežádoucí dopad, jako je tomu právě ve vyhlášených turistických destinacích, kam míří na safari tisíce návštěvníků, z nichž ne všichni se chovají k přírodě šetrně.

VODA PŘEJE ROZMANITOSTI PŘÍRODY

Zatímco značnou část Senegalu pokrývá suchá krajina, národní park Niokolo Koba tvoří pro západní a střední Afriku typická savana, která místy přechází v hustší porost a podél vodních toků v galeriové lesy. Přítomnost na africké poměry mohutné řeky Gambie spolu s přítoky Niokolo Koba a Koulountou vysvětluje, proč se v národním parku vyskytuje největší počet rostlinných a živočišných druhů v celém Senegalu. Protože chráněné území hostí celou řadu nápadných savců, zejména kopytníků

a šelem, vyhlásila jej v roce 1981 známá Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO) jak biosférickou rezervací, tak lokalitou světového přírodního dědictví. Správa chráněného území sídlí v Tambacounda mimo vlastní území národního parku a organizačně podléhá Ředitelství národních parků Senegalu (DPNS), spadajícímu pod Ministerstvo životního prostředí a ochrany přírody Senegalské republiky.

Už při prvním pohledu na tamější krajinu bychom nepředpokládali, že se v národním parku Niokolo Koba můžeme setkat s živočichem, který je geneticky ze všech zvířat člověku nejbližší – šimpanzem. Přestože tento lidoop vyhledává spíše hustý prales, v galeriových lesích podél vodních toků žijí více než dvě desítky

Řeka Gambie tvoří přirozenou osu národního parku Niokolo Koba.

těchto nápadných primátů. Niokolo Koba tak představuje severozápadní hranici rozšíření šimpanzů. Současně se jedná o nejteplejší, nejsušší a nejvíce otevřené prostředí, v němž se oblíbené opice ve volné přírodě vyskytují.

DOKÁŽEME V NIKOLO Koba OMEZIT PYTLÁCTVÍ?

Příběh antilopy Derbyho, byť prozatím se šťastným koncem, výstižně ilustruje hned několik problémů, se kterými se práce o přírodní dědictví v Africe v současnosti nejčastěji potýká. Ani vyhlášení cenných částí přírody chráněným územím nemusí zajistit přežití velkých zvířat. V Niokolo Koba pytláci již vybili všechny lvy, žirafy a dva druhy antilop a také slony bychom tady hledali marně. Protože slon africký denně spotřebuje přinejmenším 300 - 450 kilogramů rostlinné hmoty, spásáním

vegetace zabraňuje zarůstání otevřené krajiny keří a stromy. Po vymizení těchto chobotnatců z národního parku Niokolo Koba udržuje správa chráněného území otevřené prostředí opakovaným vypalováním vegetace. Počet některých antilop, jako je antilopa jelenovitá (*Kobus ellipsiprymnus defassa*) nebo voduška kob (*Kobus kob*), se v posledních dvaceti letech snížil přinejmenším o 90 %.

Ačkoliv se vybavení strážců parku zlepšilo, jejich počet zůstává nedostatečný. Člověk zhýčkaný nabídkou mobilních operátorů těžko uvěří, že ještě před vstupem do parku se ztrácí signál. Strážci tak musejí mezi sebou komunikovat postaru vysílačkami a kontrolu území provádějí na stejných trasách mezi sedmnácti stálými strážními posty.

Bohužel maso antilopy Derbyho je křehké, chutí připomíná hovězí a v Africe je považováno za jedno z nejlepších vůbec. Uvádí se, že cena upytlačeného jedince východního poddruhu dosahuje ve Středoafrické republice 3 miliony afrických franků (CFA), v přepočtu asi 115 000 Kč. V afrických poměrech se skutečně jedná o nemalou částku, která vystačí k skromné obživě rodiny i na několik let.

Omezovat ilegální lov živočichů jen silovým vymáháním práva ale zdaleka nestačí. Přestože je Senegal rozlohou dva a půlkrát větší než Česká republika, žije v něm jen 11,1 milionu obyvatel. Vysvětlení je jednoduché: značnou část Senegalu tvoří málo úrodné suché oblasti. V osadách v bezprostředním okolí národního parku se tísni na 100 000 vesničanů, které sužuje pochopitelný nedostatek půdy. Již dnes každodenně pronikají se stády

dobytka do národního parku: počet pasoucího se skotu, ovcí a koz v něm převyšuje třikrát stav všech volně žijících kopytníků. Na některých místech v parku si místní obyvatelé zřídili v rozporu se zákonem políčka.

Osud národního parku Niokolo Koba tak stejně jako jiných afrických chráněných území závisí na tom, do jaké míry a kdy se podaří vyřešit jeden z klíčových globálních problémů – jak uživit stále přibývajícím obyvatelstvem naší planety.

DO HRY VSTUPUJÍ ČEŠI

Čeští odborníci z Institutu tropů a subtropů (dnes Fakulty tropického zemědělství) České zemědělské univerzity v Praze-Suchbale se ochraně antilopy Derbyho v terénu věnují v Senegalu již od roku 1996. Pro tento účel založili pod vedením Karolíny Brandlové a Pavly Hejtmánové při ČZU občanské sdružení Derbianus, Českou společnost pro africké volně žijící živočichy. Aby zabránili úplnému vyhubení poddruhu, převezli ve spolupráci se senegalskou státní i dobrovolnou ochranou přírody o čtyři roky později několik antilop odchycených v národním parku Niokolo Koba do soukromé rezervace Bandia na západním pobřeží Senegalu, spravované Společností na ochranu životního prostředí a fauny Senegalu (SPEFS). Chráněné území se nachází na místě rozsáhlého baobabového háje s podrostem akácií a v hustě obydlené oblasti s rozsáhlým chovem dobytka představuje poslední útočiště řady původních druhů planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů.

V Bandii narozená zvířata později putovala do jiné soukromé, také oplocené rezervace Fathala na jihozápadě země,

Stáda buvolů krátkorohých (*Syncerus caffer brachyceros*) ožívají savanu i buš národního parku Niokolo Koba. Odtud byli vysazeni i do soukromých rezervací Bandia a Fathala.

ležící při hranicích s Gambií a představující suchozemskou část národního parku Delta du Saloum. Chráněné území pestrou skladbou stromů a podrostem „sloní trávy“ rodu *Andropogon* silně připomíná prostředí národního parku Niokolo Koba. Dlouhodobý a kdysi hojný výskyt západních antilop Derbyho v savaně guinejsko-súdánského typu vylučuje, že by usilovnou snahu o záchranu o jejich záchranu mohl ztížit syndrom útočiště (sem rámeček 3). Opatření se zdařilo: na obou lokalitách dnes prosperuje sedm oddělených stád celkem čítajících více než stovku zvířat.

V posledním desetiletí se vědci z ČZU snaží určit všechna zvířata chovaná v obou rezervacích v polopřirodních podmínkách. Využívají k tomu jejich individuálně odlišné zbarvení včetně pruhování na každém z boků a dalších vnějších znaků.

Samci antilop Derbyho jsou mohutnější a těžší než samice, přesto se pohybují nečekaně rychle

Každé zvíře je počtem, tvarem a délkou pruhů naprosto ojedinělé. A co je neméně podstatné, uspořádání pruhů se během života nemění. Antilopy jsou tak vybaveny celoživotním identifikačním „čárovým kódem“. Badatelé musejí jednoznačně, nejlépe fotodokumentací, prokázat, která samice které mládě kojí.

Všechna zvířata z Bandur a Fathaly mají záznam v plemenné knize poddruhu, vydávané ve spolupráci s pražskou zoologickou zahradou. Právě znalost příbuzenských vztahů napomáhá chovatelům omezovat na nejmenší možnou míru nežádoucí genetické důsledky. Cílené plánování chovu v oddělených stádech umožňuje vybírat k rozmnožování co nejméně příbuzné jedince.

GENETIKA SE NEDÁ OŠÁLIT

Jestliže určitá populace vznikne jen z omezeného počtu jedinců, začnou se v ní projevovat nepříjemné důsledky její nižší

Ryby představují spolu s bavlnou a podzemnicí olejnou nejvýznamnější položku senegalského vývozu. Část úlovku skončí na domácím trhu.

genetické proměnlivosti (variability). Určitou dobu se zdá, že je všechno v pořádku, ale je jen otázkou času, kdy jedinci pocházející z malého počtu rodičů začnou trpět celkově sníženou zdatností, nejruznějšími postiženími včetně tělesných deformací, nezvyklou náchylností k chorobám, zvýšenou úmrtností a naopak nižší plodností. Obdobný proces označujeme v populační genetice jako efekt zakladatele.

Pokud ale populace ovlivněná efektem zakladatele není nadále izolovaná a vyměňuje si jedince s jinými, zdravými populacemi, nebývají důsledky degenerace tak drastické. Právě z tohoto důvodu jsou antilopy Derbyho v Bandii a Fathale drženy v oddělených stádech a čeští vědci je cíleně doplňují méně příbuznými jedinci. Dosud bylo za tímto účelem přestěhováno i přes obtížné podmínky padesát antilop.

JAK DÁL V ZÁCHRANĚ ZÁPADNÍ ANTILOPY DERBYHO

V lednu 2013 se ve vyhlášeném senegalském letovisku Suly Portudal nedaleko Dakaru uskutečnil mezinárodní seminář zaměřený na ochranu západního poddruhu antilopy Derbyho. Společně jej uspořádalo občanské sdružení *Derbianus Praha*, *DPNS* a *SPEFS* ve spolupráci s Komisí pro přežití druhů nejvýznamnější mezinárodní nevládní ochranné organizace Mezinárodní unie ochrany přírody (*IUCN-SSC*), *ČZU Praha*, *Zoologickou zahradou hl. města Prahy*, *Knowsley Safari Park* a *Zoo Chester* (obě posledně jmenované instituce působí ve Velké Británii). Akce se účastnilo více než 40 delegátů ze Senegal, Mali, Guineje, Burkiny Fasso, Sjednocených arabských emirátů, USA, Velké Británie a České republiky a předsedal jí Dr. David Mallon, profesor

JAK SE VYHNOUT SYNDROMU ÚTOČIŠTĚ

Nápadnou husu bernešku havajskou (Branta sandvicensis) zachránil chov v lidské péči i přesto, že ze 1 600 prvních do volné přírody vypuštěných jedinců přežili jen čtyři. Jednu z příčin spatřujeme v tom, že ochránci přírody vysadili ptáky na naprosto nevhodném místě, takže husy nemohly najít dostatek potravy. I když poslední volně žijící bernešky havajské byly pozorovány na lávových polích, jejich přirozené prostředí představuje nížina s bujnou vegetací, odkud je vytlačilo právě pronásledování lidmi. Další repatriace, tentokrát na odpovídající stanoviště, už skončila neobyčejným úspěchem.

Podle nejnovějších názorů dobře známý zubr (Bison bonasus) ve skutečnosti neupřednostňuje původní, člověkem málo ovlivněné lesy, jak se až do nedávna soudilo. Do proslulého Bělověžského parku, velkolepé honitbě ruských carů na polsko-běloruském pomezí, který byl posledním místem výskytu mohutného tura ve volné přírodě, byl zřejmě zatlačen, když mu více vyhovovala otevřená evropská krajina. Spásáním dřevin zubři zabraňovali spolu s jinými velkými kopytníky zarůstání prostoru křovinami stromy.

Skutečnost, kdy za optimální prostředí určitého ohroženého druhu mylně považujeme jeho poslední stanoviště, ale ve skutečnosti preferuje jiný typ prostředí, v ochranné biologii označujeme jako syndrom útočiště.

Pro západo-africkou savanu jsou kromě trav typické i až deset metrů vysoké dřeviny, které ale nikdy nevytvářejí souvislejší stromové patro.

Metropolitní univerzity v britském Manchesteru a celosvětově uznávaný odborník na ochranu antilop. Cílem semináře bylo navrhnout a přítomnými zainteresovanými stranami odsouhlasit strategický plán na záchranu kriticky ohroženého poddruhu a vytyčit priority v ochraně jeho populace a jím osídleného prostředí v Senegalu do roku 2020.

Plán předpokládá, že část antilop z chovu v rezervacích bude možné vypustit do národního parku Niokolo Koba. Jednak by se podpořila tamější přežívající populace, jednak by se opět vznikem dalšího stáda snížila pravděpodobnost vzniku genetických problémů. Přestože se DPNS a správa národního parku snaží pytláctví omezit, jejich úsilí není zatím z hlediska důvodů příliš úspěšné. Jednou z podmínek pro repatriaci antilop Derbyho z rezervací Bandia a Fathala do Niokolo Koba proto zůstává výrazné zlepšení strážní služby a naplňování dalších opatření, významně snižujících rozsah ilegálního lovu velkých savců na území národního parku. Máme na mysli především rozumnou, tedy dlouhodobou a především účinnou podporu zemědělství v okolí parku, obnovy lesů či tradiční řemeslné výroby. Antilopa Derbyho by se mohla stát skutečným lákadlem zejména pro ty, kteří do Senegalu nejedou trávit dovolenou na jedné z místních pláží či na golfovém hřišti. I když senegalská státní ochrana přírody hodlá pro repatriovaná zvířata v Niokolo Koba aspoň v první fázi vybu-

dovat rozsáhlý oplocený prostor, otázkou zůstává jejich bezpečnost jako atraktivních trofejových zvířat. Předpokládáme, že část vypuštěných zvířat by nesla na límcích miniaturní vysílačky umožňující jejich sledování v terénu na dálku (telemetrie).

Dokument také neuvažuje jen o přísné ochraně poddruhu ve volné přírodě, ale připouští, pochopitelně za důsledně kontrolovaných podmínek a po dosažení životaschopnosti populace ve volné přírodě, i jeho udržitelné využívání jako trofejového zvířete. Finanční prostředky získané odstřelem starších již nerozmnožujících se jedinců – a byly by nemalé – by podpořily péči o poddruh včetně péče o jeho biotopy přímo v terénu. Obdobně jako u jiných strategických plánů na záchranu kriticky ohrožených druhů vypracovaných uznávanou IUCN také v tomto případě se v textu opakovaně připomíná, že jeho úspěšná realizace není dost dobře myslitelná bez rozumného výzkumu a monitorování jak samotných populací, tak také prostředí, v případě západního poddruhu antilopy Derbyho také bez řízeného chovu v polopřírodních podmínkách.

Aby se snížilo nebezpečí, že se senegalské populace, ať už v přírodě nebo polopřírodním chovu, stanou obětí člověkem vyvolané nebo přírodní pohromy v podobě politické nestability, propuknutí smrtelného onemocnění či mimořádného sucha, doporučili účastníci semináře vytvořit mimo Senegal v lidské péči, kupř. v některé renomované evropské zoologické

zahradě, záložní rozmnožující se stádo západních antilop Derbyho.

Sebelepší plán na záchranu ohroženého taxonu zůstane jen na papíře, pokud jej nevezmou za své pokud možno všechny zainteresované strany. Informováním a výchovou veřejnosti i cílových skupin obyvatelstva a získáváním jejich podpory pro ochranu západní antilopy Derbyho a obecněji přírody se zabývá hned několik bodů strategického plánu. Týkají se jak obyvatelstva v Senegalu, tak místa, kde by byla chována v lidské péči. Právě záložní populace antilop v Evropě by mohla působit jako účinný a současně atraktivní „velvyslanec Senegalu“. I tady je na co navazovat. Programem založeném na povídání a hrách přibližujících význam ochrany přírody včetně fauny a organizovaných pracovníky ČZU již prošlo na 500 senegalských školáků. Navíc se podařilo vydat zdařilé učebnice a průvodce světem senegalských zvířat. Čeští specialisté již také proškolili více než sto strážců parku, učitelů, profesionálních průvodců a místních úředníků.

O PENÍZE JDE AŽ V PRVNÍ ŘADĚ

Vynikající, doslova mravenčí a v ČR nedocenená práce našich specialistů v často obtížných podmínkách může ve spolupráci se senegalskými partnery pokračovat pochopitelně jenom tehdy, kdy se na ni podaří sehnat dostatek finančních prostředků. Ve srovnání s jinými projekty představuje záchranu západního poddruhu antilopy Derbyho poměrně levnou a překvapivě úspěšnou záležitost. Proto je velká škoda, že se tradiční a senegalskou stranou vysoce kladně hodnocená spolupráce nedostala mezi oficiální priority zahraniční rozvojové pomoci České republiky.

Kočkodana zeleného (Chlorocebus aethiops sabaeus) loví místní obyvatelé pro maso. Ještě před dvaceti lety odebírali tisíce těchto opic z volné přírody firmy zásobující laboratoře.

Vody Gambie a jejích přítoků obývají hned tři duhy krokodýlů. Na březích vodních toků se pravidelně vyhřívají velcí krokodýli nilští (Crocodylus niloticus).